



Til: Tillie Martinussen  
Medlem af Inatsisartut

### Svar på § 37 spørgsmål 308-2018 om seksuel sundhed

Naalakkersuisut takker for de tilsendte spørgsmål om seksuel sundhed. Den seksuelle sundhed er et område der optager mange af os i disse dage.

#### 1. Hvilke tiltag har Naalakkersuisut taget for, at bekæmpe seksuelt overførte sygdommes fremmarch på landsplan? Eller hvilke planer foreligger der?

Naalakkersuisut ser med stor bekymring på den nuværende situation på den seksuelle sundhed, og har derfor alle intentioner om at prioritere området højere. Den høje forekomst af kønssygdomme tyder på at vores indsatser ikke har haft den ønskede effekt. Naalakkersuisut planlægger at styrke forebyggelsesarbejdet, ved at inkludere seksuel sundhed i det kommende folkesundhedsprogram Inuuneritta III.

En af de vigtigste indsatser for at styrke det sunde og ansvarlige seksualliv, er et tværfagligt samarbejde. Hvis vi virkelig skal sænke forekomsten af kønssygdomme, er det nødvendigt med et stærkt samarbejde imellem sundhed, uddannelse, sociale anliggender og kommunerne. Naalakkersuisut har på nuværende tidspunkt begyndt arbejdet med at styrke samarbejdet på tværs af sektorer.

På kort sigt har Departementet for Sundhed udgivet en særlig temaavis om seksuel sundhed i december. Avisen fokuserer blandt andet på seksualundervisning og hvordan man kan tale med unge om sex.

Samtidig har Departementet for Sundhed fokus på at styrke Dukkeprojektet, som er et indsatsområde der underviser i familieplanlægning og præventionsbrug.

For yderligere information kan vi henvise til besvarelse af § 37 spørgsmål 294/2018, som også omhandler kønssygdomme og seksualundervisning.

#### 2. Hvorledes undervises der i forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme i Folkeskolens ældste klasser?

Et af kerneområderne for faget 'Personlig udvikling' er, at eleverne tilegner sig viden om forudsætningerne for en sund livsførelse. I kategorien 'kærlighed, omsorg og seksualitet', er der allerede fra mellemtrinnet læringsmål om seksuelt overførte sygdomme og prævention.

Den enkelte underviser har frihed til selv at udvælge specifikke emner og undervisningsmaterialer inden for rammen af fagets læringsmål. I nogle byer/bygder samarbejder sundhedsvæsenet med folkeskolen om fx seksualundervisning, men der er forskel fra by til by, i hvilket omfang og på hvilken måde dette samarbejde sker.

12-12-2018  
Sags nr. 2018-26007  
Akt nr. 9438942

Postboks 1160  
Tlf: 34 50 00  
Fax: 34 55 05  
3900 Nuuk

Email: [pn@nanog.gl](mailto:pn@nanog.gl)  
[www.naalakkersuisut.gl](http://www.naalakkersuisut.gl)

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at påse, at den daglige undervisning sker i overensstemmelse med de gældende læreplaner og læringsmål for faget. Uddannelsesstyrelsen har ingen dokumentation for, i hvilket omfang og på hvilken måde, der i praksis arbejdes med det nævnte område i de ældste klasser i folkeskolen.

### **3. Hvorledes undervises der omkring forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme på studie-forberedende institutioner?**

Generelt har fagene på GUX frihed til valg af emner inden for de overordnede rammer af læreplanerne. Mest konkret lyder det i læreplanen for Biologi C, at der skal undervises i "forplantning, graviditet og seksuelt overførte sygdomme". Det vil være op til den enkelte underviser at tage forebyggelse op i denne kontekst. Videre er der inden for andre fag frihed til at tage emnet forebyggelse op. Alle fag har som sådan til opgave at perspektivere til relevante problemstillinger nationalt såvel som globalt. På erhvervsskolerne undervises ikke i forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme.

### **4. Hvorledes undervises der omkring forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme på Majoriaq, og andre lignende steder, hvor unge mennesker færdes?**

Som udgangspunkt undervises der ikke i fast i forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme på Majoriaq. Nogle byer rundt omkring i landet har dog haft midlertidige indsatser på området:

I Uummanaq og i Narsaq bliver der etableret samarbejde efter behov med en forebyggelseskonsulent.

I Sisimiut har der været særligt tiltag i efteråret, hvor sexolog Ulrikka Holm beskæftigede sig med blandt andet seksuelt overførte sygdomme.

Majoriaq Paamiut har et løbende samarbejde med sundhedsvæsenet og forebyggelseskonsulent om at undervise i forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme ved lejligheder.

I Maniitsoq, Nanortalik og Qeqertarsuaq laver Majoriaq introforløb med informationer om forskellige forhold, herunder viden om seksuelt overførte sygdomme. Ungeprojektet Sapinngilanga – Pisinnaavunga i Qeqertarsuaq har temadage, hvor de fører undervisning i forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme mv.

I Qaqortoq er der årlige temadage med elever i Majoriaq, hvor emnerne graviditetsforebyggelse og forebyggelse af kønssygdomme tages op. Derudover er der frit tilgængelige kondomer i Majoriaq bygningen.

I Tasiilaq har der i 2017 været et enkeltstående tilfælde af seksualundervisning ifm. projektet "Siunissaq uagut pigaarput".

I NUIKI projektet, som er uddannelsesløft i bygder, er der lidt undervisning i forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme. Men det er ikke noget man fokuserer særligt meget på.

I Aasiaat er undervisning i seksuelt overførte sygdomme en del af undervisningsplanen i biologi.

I Ilulissat tages emnet op ved sjældne lejligheder med gæster fra sundhedsvæsenet i værestedet Naapiffik fordi personalet ikke har kompetencer til at undervise i det.

**5. Hvilke kampagner påtænker Naalakkersuisut, til at oplyse befolkningen om de farlige virkninger af kønssygdomme?**

Når det kommer sig til kampagner der forsøger at vise de negative effekter af sygdomme eller livsstilsvalg, så viser forskningen generelt at de såkaldte 'skræmmekampagner' ikke har nogen effekt. Naalakkersuisut er derfor tilbageholdende med at lave kampagner der omhandler de farlige virkninger af kønssygdomme. Det er mere ønskeligt, at promovere sund og ansvarlig seksuel adfærd, som fx brug af prævention.

Departementet for Sundhed har som udgangspunkt for dette udgivet en temaavis om seksuel sundhed i starten af december. Avisen omhandler bl.a. status på kønssygdomme, hvordan man taler med de unge om sex, Dukkeprojektet, hvordan man får fat i kondomer mm.

**6. Er der nogle særlige bremser for, at kunne udføre et tilfredsstillende forebyggende og bekæmpende arbejde for Naalakkersuisut vedr. seksuelt overførte sygdomme?**

Bekæmpelse af seksuelt overførte sygdomme oplever de samme udfordringer som resten af sundhedsvæsenet. Særligt mangel på personale og ressourcer udfordrer den opsøgende indsats. Men der er også forbedringer som der arbejdes på allerede. Sundhedsvæsenet er ved at kigge på distribueringen af kondomer, og hvordan man kan give offentlige institutioner som skoler nemmere adgang til denne form for prævention.

**7. Kan Naalakkersuisut oplyse om andet af interesse for ovenstående?**

Naalakkersuisut er særligt opmærksomme på den nuværende status på den seksuelle sundhed, og har et ønske og en vilje om at sætte ind på området. Vi ønsker at inddrage dialog med de unge i højere grad, for bedre at kunne nå ud til målgruppen.

Departementet for Sundhed planlægger at afholde debatmøder med de unge på de videregående institutioner i januar 2019.

Der arbejdes også allerede på at styrke det tværfaglige arbejde mellem sektorerne.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen



Martha Abelsen

Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet